

Asia: VN/26278/2020

Valtioneuvoston periaatepäätös meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ammattiliitto Pron Lausunto Valtioneuvoston periaatepäätökseen meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Ammattiliitto Pro kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston periaatepäätökseen meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä.

Kuten periaatepäätöksessä todetaan, ovat merikuljetukset Suomelle elintärkeitä, sillä Suomen viennistä noin 90 % ja tuonnista noin 80 % kulkee meritse. Vaikka merenkulku on kuljetussuoritteeseen suhteutettuna tie- ja lentoliikennettä vähemmän saastuttava liikennemuoto, Pro yhtyy periaatepäätöksen näkemykseen, jonka mukaan myös merenkulun päästöjä on edelleen vähennettävä. Pro kiittää periaatepäätöksessä esitettyjä toimenpide-esityksiä monipuolisiksi ja laajasti pohdituiksi, mutta haluaa myös painottaa muutamia seikkoja.

Pron näkemyksen mukaan Suomen tulee tavoitella merenkulussa merkittäviä hiilipäästöjen vähentämistavoitteita ja tiukkaa aikataulua ensisijaisesti globaalisti. Toimenpiteitä valitessa on huomioitava, että ne edistävät tasapuolista kilpailua, eivätkä sisällä riskiä päästöjen siirtymiseen löyhemmän sääntelyn piiriin. Suomen pohjoinen sijainti ja talvimerenkulun aiheuttamat lisäkustannukset on otettava huomioon neuvoteltaessa päästövähennyksistä. Periaatepäätös korostaa - aivan oikein - tasapainon hakemista haitallisia ympäristövaikutuksia vähentävien toimien ja toisaalta niistä johtuvien taloudellisten vaikutusten välillä.

Kaikissa toimissa on arvioitava ennakolta niiden vaikutukset työllisyyteen ja kilpailukykyyn. Kaikki päästövähennykset on suunniteltava ja toteutettava reilun siirtymän hengessä. Se edellyttää, että yritysten henkilöstö otetaan mukaan keskusteluihin ja päätöksentekoon kaikissa muutoksen vaiheissa. Tilanteissa, joissa päästövähennykset aiheuttavat muutoksia henkilöstön määrään tai asemaan, on muutosturvan oltava erityisen vahva.

Pro tukee periaatepäätöksessä tehtyjä esityksiä vaihtoehtoisten polttoaineiden kehittämisestä, käyttöönnotosta ja niiden jakeluinfrastruktuurin kehittämisestä. Tutkimus- ja innovaatorahoitusta on järkevää käyttää erilaisiin vetyteknologian, synteettisten polttoaineiden yms. ohjelmiin sekä biokaasun tuotannon lisäämiseen sekä kaasun jakeluverkoston laajentamiseen. Maakaasun jakeluverkostoa voidaan hyödyntää myös biokaasun ja vedyn jakelussa, mikä hyödyttää myös muita kuin meriteollisuuden energiatarpeita.

Pro tukee tutkimus- ja innovaatorahoituksen suuntaamista myös uusien polttoaineiden vaatimien alusteknologioiden kehitystyöhön. Laivojen energiatehokkuutta – myös jo liikennöivien alusten - tulee jatkuvasti parantaa. Olennaista on myös niin sanottu polttoainejoustavuus eli aluksen mahdollisuus käyttää suoraan tai pienillä jälkiasennuksilla useita eri polttoaineita ja käyttövoimia elinkaarensa aikana. Tämä tulee ottaa huomioon jo aluksen suunnitteluvaiheessa.

Pro kannattaa periaatepäätöksessä esitettyjä toimenpiteitä innovaatorahoituksen suuntaamisesta erityisesti kasvihuonepäästöjen vähentämiseen tähtääviin innovaatioihin sekä selvityksen tekemistä valtion tukimahdollisuuksista vähäpäästöisempien alusten rakentamiseen ja aluskunnostuksien rahoittamiseen. Kuten periaatepäätöksessä todetaan, nykyisten alusten energiatehokkuutta parantavien jälkikäteisasennusratkaisuiden tarjoaminen on merkittävä mahdollisuus myös Suomen meriteollisuudelle.

Periaatepäätöksessä on myös monipuolisesti arvioitu vesiliikennejärjestelmän kehittämistä päästöjä vähentävällä tavalla. Merenkulun logistiikan tehostaminen edellyttää kehittyneitä viestintäteknologioita, digitaalisia palveluja, tiedon jakamista ja tietojärjestelmien avaamista. Periaatepäätöksessä mainitaan jäänmurto meriliikenteen kuljetuksille välttämättömänä palveluna. Pron näkemyksen mukaan nyt olisi oikea aika uusille jäänmurtajahankinnoille. Jäänmurtajien ympäristövaikutusten oltava keskiössä hankintapäätöstä tehtäessä työllisyysvaikutusten lisäksi.

Pro tukee myös esityksiä alusten satamassaolon aikana syntyvien päästöjen vähentämisestä sekä aluskannan uusiutumisen. Maasähkö tulee työryhmän esityksen mukaisesti siirtää alimpaan sähköveroluokkaan ja hakea EU:lta tähän poikkeuslupa. Lisäksi tulee pyrkiä uusien työkoneiden ja laitteiden päästöjen vähentämiseen esim. sähköistämisen avulla.

Yhteystiedot

Tiina Rytky

Yhteiskuntasuhteiden asiantuntija

Ammattiliitto Pro

tiina.rytky@proliitto.fi

p. 040 169 6828

Rytky Tiina
Ammattiliitto Pro ry